

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСОБЛИВОСТІ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СФЕРІ
ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ»**

Харків
2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСОБЛИВОСТІ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СФЕРІ
ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ»**

для студентів I курсу денних факультетів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

Харків
2019

Навчально-методичні матеріали для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни «Особливості дисциплінарної відповідальності в сфері публічного адміністрування» для студентів I курсу денних факультетів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» / уклад.: О. М. Ярошенко, О. Є. Луценко. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 34 с.

У к л а д а ч і: О. М. Ярошенко,
О. Є. Луценко

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2019

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Особливості дисциплінарної відповідальності в сфері публічного адміністрування» має забезпечити: отримання студентами знань щодо функцій, принципів дисциплінарної відповідальності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування; набуття умінь правильного застосування положень нормативно-правових актів, що закріплюють підстави та умови дисциплінарної відповідальності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування, а також їх тлумачення; розширення та поглиблення знань щодо змісту норм вітчизняного законодавства, яке регулює порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування; вивчення наукових вітчизняних та зарубіжних доктрин дисциплінарної відповідальності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування; активізацію аналітичної діяльності студентів, удосконалення навичок проведення науково-дослідницької роботи.

Ця вибіркова дисципліна передбачає такі форми занять: лекції, колоквіуми, практичні заняття, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання, консультації, самостійну роботу студентів, які забезпечені програмою, текстами лекцій, завданнями, базами даних юридичної практики тощо.

Підсумковою формою контролю знань є залік.

Студенти у процесі засвоєння навчальної дисципліни «Особливості дисциплінарної відповідальності в сфері публічного адміністрування» повинні

знати:

– основні положення Конституції України, Законів України «Про державну службу», «Про службу в органах місцевого самоврядування», «Про дипломатичну службу», стан судової практики;

– напрямки сучасних наукових досліджень дисциплінарної відповідальності державних службовців;

– механізм реалізації функцій дисциплінарної відповідальності та напрямки подальшого вдосконалення законодавст-

ва, що регулює ці питання, та ін.;

уміти:

– правильно визначати характер і зміст юридичних відносин;

– точно розуміти зміст правової норми;

– правильно застосовувати нормативний матеріал до конкретних відносин;

– тлумачити чинне законодавство, що регулює діяльність у сфері притягнення до дисциплінарної відповідальності;

– надавати проведеній роботі належної форми (письмове рішення, складання документа тощо);

– аналізувати тенденції юридичної практики та оцінювати їх з точки зору відповідності законодавству.

2. ЗАГАЛЬНИЙ РОЗРАХУНОК ГОДИН ЛЕКЦІЙ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Теми	Кількість годин / кредитів				Вид контролю
	Всього годин за темами	аудиторних		самостійна робота	підсумковий
		лекції	практичні заняття		
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Дисциплінарна відповідальність у публічно-правовій сфері: загально-теоретичний підхід	24	2	2	20	
Підстави та умови дисциплінарної відповідальності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування	48	4	6	38	
Дисциплінарне провадження	48	4	6	38	
Всього	120	10	14	96	Залік

3. ЗАВДАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Дисциплінарна відповідальність у публічно-правовій сфері: загально-теоретичний підхід

Колоквіум

Питання для обговорення

1. Службова дисципліна: поняття та порядок забезпечення.
2. Обов'язки державного службовця щодо додержання службової дисципліни.
3. Поняття та ознаки дисциплінарної відповідальності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.
4. Принципи дисциплінарної відповідальності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування.
 - 4.1. Принципи законності; справедливості; індивідуалізації відповідальності; достатньої процесуальної забезпеченості притягнення до дисциплінарної відповідальності; відповідності дисциплінарного проступку і стягнення за його вчинення; різноманітності видів дисциплінарних проступків та стягнень та ін.

Список літератури за темою

Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

Загальна декларація прав людини. В кн.: *Права людини. Міжнародні договори України. Декларації. Документи*. Київ: Наук. думка, 1992. С. 18–24.

Конвенція Ради Європи «Про захист прав людини та основоположних прав» від 04.11.1950 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_004

Європейська соціальна хартія від 03.05.1996 р. № 163.
URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_062

Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст. 43.

Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 33. Ст. 175.

Про дипломатичну службу: Закон України від 07.06.2018 р. № 2449-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 26. Ст. 219.

Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2–3. Ст. 12.

Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: наказ Національного агентства України з питань державної служби 05.08.2016 р. № 158. *Офіційний вісник України*. 2016. № 74. Ст. 2493.

Про затвердження Порядку проведення службового розслідування стосовно осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та осіб, які для цілей Закону України “Про запобігання корупції” прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 13.06.2000 р. № 950. *Офіційний вісник України*. 2000. № 24. Ст. 1004.

Про затвердження Порядку проведення службового розслідування Національним агентством з питань державної служби або його територіальними органами стосовно керівника державної служби в державному органі чи державного службовця вищого органу. *Офіційний вісник України*. 2016. № 52. Ст. 1838.

Вапнярчук Н. М. Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні: монографія. Харків: Юрайт, 2012. 312 с.

Луценко О. Є. Галузева належність дисциплінарної відповідальності державних службовців України. *Право та інновації*. 2016. № 1(13). С. 159–165.

Юридична відповідальність та інші примусові заходи у

трудовому праві: навч. посіб. / М. І. Іншин, В. І. Щербина, І. М. Ваганова. Харків: Золота миля, 2012. 495 с.

Ярошенко О. М. Базові принципи дисциплінарної відповідальності у трудовому праві. *Соціальне право України*: наук. зб. 2012. № 1 (1). С. 53-63.

Т е м а 2. Підстави та умови дисциплінарної відповідальності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування

Питання для обговорення

1. Дисциплінарний проступок як підстава притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування.

2. Види дисциплінарних проступків державних службовців.

3. Умови притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців: об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт та суб'єктивна сторона дисциплінарного проступку державного службовця.

4. Дисциплінарні стягнення, які застосовуються до державних службовців.

5. Обставини, що пом'якшують або обтяжують дисциплінарну відповідальність державного службовця.

1. Мохненко працює в апеляційному адміністративному суді з 2011 р. на посаді провідного спеціаліста відділу роботи зі зверненнями громадян та надання інформації. Ця посада належить до категорії «В» посад державної служби.

Мохненка 21.11.2018 р. притягнули до дисциплінарної відповідальності у виді догани за вчинення ним дисциплінарного проступку – недотримання правил внутрішнього службового розпорядку, а саме: через відсутність 31.10.2018 р. на робочому місці без повідомлення безпосереднього керівника. Мохненко вважає, що за вчинення передбаченого п. 6 ч. 2 ст. 65 Закону Украї-

ни «Про державну службу» дисциплінарного проступку керівник державної служби повинен був обмежитися дисциплінарним стягненням у формі зауваження. У зв'язку із цим Мохненко звернувся до начальника Міжрегіонального управління Національного агентства України з питань державної служби з листом, у якому просив надати йому роз'яснення Закону України «Про державну службу» в контексті таких питань:

1) чи встановлює ч. 2 ст. 66 Закону України «Про державну службу» імперативний обов'язок керівника державної служби застосувати такий вид дисциплінарного стягнення, як зауваження у разі допущення державним службовцем дисциплінарного проступку, передбаченого п. 6 ч. 2 ст. 65 Закону України «Про державну службу», – недотримання правил внутрішнього службового розпорядку?

2) які види дисциплінарних стягнень можуть бути застосовані до державного службовця, який вчинив проступок, передбачений п. 6 ч. 2 ст. 65 Закону України «Про державну службу», – недотримання правил внутрішнього службового розпорядку?

Надайте Мохненку вмотивовану відповідь на його лист.

2. Іванова було звільнено з державної служби за п. 12 ч. 2 ст. 65 Закону України «Про державну службу». В акті про його відсутність на роботі від 23.06.2018 р. зазначено, що він був відсутній на своєму робочому місці 23.06.2018 р. з 08:00 до 15:45 (окрім обідньої перерви) з невідомих причин.

Наказом Головного управління Держгеокадастру від 24.07.2018 р. Іванова звільнено за прогул, оскільки він не повідомив безпосереднього керівника про свою відсутність на роботі у письмовій формі, засобами електронного чи телефонного зв'язку, або іншим доступним способом.

Іванов заперечує проти такого звільнення, оскільки вважає, що воно проведене з грубим порушенням процедури притягнення до дисциплінарної відповідальності, а також стверджує, що з 22.06.2018 р. по 27.06.2018 р. перебував на лікарняному і має довідку про тимчасову непрацездатність за цей період.

Представник Головного управління Держгеокадастру стверджує, що Іванов звернувся до лікаря з метою видачі йому листка непрацездатності 23.06.2018 р. близько 14:00.

Яке дисциплінарне стягнення може бути застосоване до держслужбовця за прогул? Чи є воно імперативним? Чи зобов'язаний держслужбовець повідомляти безпосереднього керівника про свою відсутність на роботі у письмовій формі, засобами електронного чи телефонного зв'язку, або іншим доступним способом? Чи може листок тимчасової непрацездатності бути підставою для поновлення на службі у розглядуваному випадку? Вирішіть спір.

3. Наказом Чернівецької митниці ДФС від 14.06.2018 р. Колодія притягнуто до дисциплінарної відповідальності за п. 9 ч. 2 ст. 65 Закону України «Про державну службу» (за використання службового транспорту в приватних цілях під час відпустки, вихідного дня без письмового погодження з начальником митниці (заступником начальника митниці) та застосовано дисциплінарне стягнення у виді звільнення з посади державної служби в Чернівецькій митниці ДФС. Підставою для звільнення слугував висновок дисциплінарної комісії з розгляду дисциплінарних справ Чернівецької митниці ДФС від 14.06.2018 р.

Колодій вважає, що наказ про звільнення є незаконним і підлягає скасуванню, оскільки він є посадовою особою митної служби, має спеціальне звання – радник податкової та митної справи II рангу, тому на нього не може поширюватися дія Закону України «Про державну службу» у частині притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Чи є Колодій суб'єктом, на якого поширюється дія Закону України «Про державну службу»? Чи законний наказ про звільнення Колодія? Свою відповідь аргументуйте.

4. За наслідками розгляду матеріалів дисциплінарної справи стосовно Кухаренка дисциплінарна комісія з розгляду дисциплінарних справ держоргану вирішила надати пропозицію щодо попередження Кухаренка про неповну службову відповідність за скоєння дисциплінарного проступку, визначеного

п. 2 ч. 2 ст. 65 Закону України «Про державну службу», що полягає у порушенні правил етичної поведінки державних службовців, про що Дисциплінарною комісією складено відповідний висновок та подання.

Згідно з наказом начальника держоргану від 31.03.2018 р., на підставі подання Дисциплінарної комісії з розгляду дисциплінарних справ Кухаренка притягнуто до дисциплінарної відповідальності та застосовано до нього дисциплінарне стягнення у виді попередження про неповну службу відповідність.

Кухаренко звернувся до суду з позовом про оскарження такого рішення, позаяк вважає, що під час визначення виду стягнення необхідно враховувати характер проступку, обставини, за яких він був вчинений, обставини, що пом'якшують чи обтяжують відповідальність, результати оцінювання службової діяльності державного службовця, наявність заохочень, стягнень та його ставлення до служби. Кухаренко працює на держслужбі 10 років, за цей час він жодного разу не притягався до дисциплінарної відповідальності, а також має 5 подяк за якісну роботу. Тому Кухаренко вважає, що суб'єкт призначення мав закрити дисциплінарне провадження щодо нього.

Чи задовольнить суд позов Кухаренка? Які гарантії прав державних службовців під час застосування дисциплінарного стягнення?

5. Казимиров 28.02.2018 р. у період тимчасової непрацездатності увірвався в службовий кабінет начальника та поведився там некоректно й агресивно, допускаючи нецензурні висловлення в адресу начальника та присутніх в кабінеті осіб. За цим фактом було відкрите дисциплінарне провадження, а дисциплінарна комісія запропонувала начальнику притягнути Казимирова до дисциплінарної відповідальності за порушення правил етичної поведінки державних службовців та застосувати до нього попередження про неповну службу відповідність. Начальник підтримав рекомендацію комісії у своєму наказі.

Казимиров звернувся до суду про оскарження такого рішення, пояснюючи тим, що він діяв у стані крайньої потреби, оскільки дізнався, що начальник таємно зустрічається з дружи-

ною Казимирова. Також Казимиров посилався на те, що наказ про притягнення його до дисциплінарної відповідальності винесений у період його тимчасової непрацездатності.

Чи підлягає позов задоволенню? Чи може вважатися така поведінка крайньою потребою у розумінні ч. 2 ст. 74 Закону України «Про державну службу»? Які підстави (факти, події, тощо) можуть бути достатніми для стану крайньої потреби або необхідної оборони, які виключають можливість застосування дисциплінарного стягнення?

6. Мухін звернувся до суду про оскарження наказу про застосування до нього догани. Свої позовні вимоги пояснював тим, що п. 5 ч.2 ст. 65 Закону України «Про державну службу» визначено перелік дисциплінарних проступків, зокрема: невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків, актів органів державної влади, наказів (розпоряджень) та доручень керівників, прийнятих у межах їх повноважень. Згідно з ч. 1 ст. 66 вказаного Закону до державних службовців застосовується один із таких видів дисциплінарного стягнення: зауваження; догана; попередження про неповну службову відповідність; звільнення з посади державної служби. Проте до Мухіна спочатку були застосовані заходи дисциплінарного впливу за неналежне виконання своїх посадових обов'язків, наказів та доручень, зокрема позбавлення премії. Мухін вважає, що суб'єкт призначення мав обмежитися саме цим заходом впливу.

Представник начальника держоргану в суді стверджував, що відповідно до ч. 3 ст. 66 Закону України «Про державну службу» у разі допущення державним службовцем дисциплінарних проступків, передбачених пунктами 4, 5 та 12 ч. 2 ст. 65 цього Закону, суб'єктом призначення або керівником державної служби такому державному службовцю може бути оголошено догану. Це означає, що догана не є виключним дисциплінарним стягненням за вказане порушення.

Яке рішення прийме суд? Чи встановлює законодавство про державну службу можливість застосування заходів дисциплінарного впливу? Чи погоджується Ви з позицією представника начальника держоргану?

7. Голову Могилів-Подільської державної адміністрації притягнуто до дисциплінарної відповідальності у виді догани Комісією з питань вищого корпусу державної служби.

Голова держадміністрації звернувся до суду з оскарженням такого рішення. Свої позовні вимоги мотивував тим, що жодного дисциплінарного проступку він не вчиняв, а підставою притягнення до відповідальності стали дії його підлеглого, а саме: 28.09.2018 р. працівники Могилів-Подільської державної адміністрації стали свідками некоректної поведінки Карпова під час спілкування з іншим працівником. Зокрема, Карпов принижував Петрову, звинувачуючи в неправдивості наданої інформації в характеристиці, чим довів останню до нервового зриву. Під час цієї розмови в кабінеті був присутній перший заступник голови Могилів-Подільської державної адміністрації Григоренко, якому Карпов вказував на некомпетентність щодо виконання покладених на нього обов'язків.

За цим фактом голова Могилів-Подільської державної адміністрації отримав доповідні записки державних службовців про порушення Карповим правил етичної поведінки. Проте голова Могилів-Подільської державної адміністрації не ініціював дисциплінарне провадження щодо Карпова. Як наслідок, голову Могилів-Подільської державної адміністрації притягнуто до дисциплінарної відповідальності у виді догани.

Чи правомірне рішення Комісії з питань вищого корпусу державної служби? Чи задовольнить суд позов голови держадміністрації? Чи зобов'язаний керівник держоргану ініціювати дисциплінарне провадження у разі отримання доповідних записок щодо вчинення дисциплінарного проступку його підлеглим? Чи встановлено відповідальність керівника держоргану за дії підлеглих?

8. Петров звернувся до суду з позовом про оскарження наказу про застосування до нього догани. Свої позовні вимоги пояснював тим, що він з 11.04.2016 р. і до цього часу працює на посаді начальника Головного управління Держпраці.

Наказом Держпраці від 20.06.2018 р. до Петрова було застосовано дисциплінарне стягнення у виді догани за неналежне

виконання посадових обов'язків. Як зазначається в наказі, неналежне виконання посадових обов'язків полягало в неналежному забезпеченні й контролі ефективності роботи відділу юридичного забезпечення. Проте Петров стверджує, що він доводив до відома Держпраці інформацію про неукомплектованість штату юридичного відділу, з чим переважно і пов'язане перенавантаження, що впливає на виконання обов'язків юридичного відділу. Незважаючи на це, Держпраці не відреагувало на повідомлення про неукомплектованість штату.

Чи правомірно до Петрова застосоване дисциплінарне стягнення? Чи можна було в даному разі застосувати м'якше стягнення? Чи задовольнить суд позов Петрова?

9. Малишкіна звернулася до окружного адміністративного суду з позовною заявою до районної державної адміністрації (далі – РДА), якою просить скасувати наказ керівника апарату районної державної адміністрації «Про оголошення догани» від 12.07.2018 р.

Свої позовні вимоги аргументує тим, що наказом керівника апарату РДА від 19.06.2018 р. було ініційовано службове розслідування щодо Малишкіної у зв'язку з порушеннями при встановленні рангів працівникам. Малишкіній наказом від 12.07.2018 р. керівником апарату оголошено догану за неналежне виконання посадових обов'язків, що призвело до порушень при встановленні рангів державних службовців. Малишкіна вважає дії РДА щодо ініціювання дисциплінарного провадження та наказ про оголошення догани безпідставними й протиправними, такими, що порушують її права та інтереси, оскільки дисциплінарною комісією при розгляді дисциплінарної справи та керівником апарату при прийнятті рішення про застосування дисциплінарного стягнення у виді оголошення догани не було враховано вимоги законодавства. Зокрема, не взято до уваги, що Малишкіна під час здійснення відповідної роботи керувалась відповідними роз'ясненнями Національного агентства України з питань державної служби і те, що при підготовці документів щодо присвоєння рангів державної служби слід брати до уваги стаж роботи на посаді державної служби. Крім того,

вважає, що РДА не враховано попередню поведінку Малишкіної, її ставлення до виконання посадових обов'язків і те, що порушення щодо встановлення рангів Малишкіною усунуті. Також зазначає, що дисциплінарною комісією та керівником апарату порушено вимоги щодо строку притягнення до дисциплінарної відповідальності, оскільки керівник апарату мав знати про вчинення дисциплінарного порушення ще під час присвоєння рангів державним службовцям РДА, оскільки також брав участь у такому присвоєнні. Крім того, дисциплінарне стягнення у виді догани Малишкіна вважає занадто суворим дисциплінарним стягненням, яке не відповідає характеру і тяжкості вчиненого дисциплінарного проступку.

Чи задовольнить суд позов? Чи впливає факт усунення виявлених порушень на притягнення до дисциплінарної відповідальності? Чи погоджується із твердженням Малишкіної щодо суворості дисциплінарного стягнення? Чи є підстави для притягнення до дисциплінарної відповідальності керівника апарату РДА?

10. Іванов звернувся до суду з позовом до районної державної адміністрації (далі – РДА) про визнання протиправним та скасування розпорядження голови РДА «Про звільнення Іванова» від 25.01.2018 р. й поновлення на посаді начальника відділу освіти РДА.

В обґрунтування позовних вимог Іванов зазначає, що РДА щодо нього порушено встановлений Законом України «Про державну службу» порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності у вигляді звільнення з посади. Зокрема, оскаржуване розпорядження не відповідає вимогам ч. 2 ст. 77 Закону України «Про державну службу», оскільки в ньому не зазначено стислого викладу обставин дисциплінарної справи, виду дисциплінарного проступку та його юридичної кваліфікації. Дисциплінарне стягнення у виді звільнення з посади державної служби застосовано на підставі листа Держаудитслужби та доповідної записки відділу РДА, хоча чинним законодавством визначено, що таке дисциплінарне стягнення застосовується на підставі подання дисциплінарної комісії.

За вчинення яких дисциплінарних проступків державного держслужбовця може бути звільнено? Чи погоджуєтесь з позицією Іванова? Яке рішення прийме суд?

Список літератури за темою

Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст. 43.

Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 33. Ст. 175.

Про дипломатичну службу: Закон України від 07.06.2018 р. № 2449-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 26. Ст. 219.

Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: наказ Національного агентства України з питань державної служби 05.08.2016 р. № 158. *Офіційний вісник України*. 2016. № 74. Ст. 2493.

Про затвердження Порядку проведення службового розслідування стосовно осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та осіб, які для цілей Закону України “Про запобігання корупції” прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 13 червня 2000 р. № 950. *Офіційний вісник України*. 2000. № 24. Ст. 1004.

Про затвердження Порядку проведення службового розслідування Національним агентством з питань державної служби або його територіальними органами стосовно керівника державної служби в державному органі чи державного службовця вищого органу. *Офіційний вісник України*. 2016. № 52. Ст. 1838.

Про практику розгляду судами трудових спорів: постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.1992 р. № 9. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-92>

Барабаш О. Т. Відповідальність за порушення трудової дисципліни. Київ: Вища шк., 1997.

Барабаш О. Т. Дисципліна праці: навч. посіб. Харків: УкрЮА, 1994. 52 с.

Бородін І. Дисциплінарна відповідальність та дисциплінарне провадження. *Право України*. 2006. № 12. С. 93–97.

Внутрішній трудовий розпорядок: теоретико-правовий аспект: монографія / В. О. Голобородько; за наук. ред. О. М. Ярошенка. Харків: Юрайт, 2012. 256 с.

Неумивайченко Н. Правила поведінки державних службовців. *Право України*. 2001. № 2. С. 80–83.

Ярошенко О. М. Базові принципи дисциплінарної відповідальності у трудовому праві. *Соціальне право України: наук. зб.* 2012. № 1 (1). С. 53–63.

Юридична відповідальність та інші примусові заходи у трудовому праві: навч. посіб. / М. І. Іншин, В. І. Щербина, І. М. Ваганова. Харків: Золота миля, 2012. 495 с.

Вапнярчук Н. М. Теоретико-прикладні проблеми правового регулювання дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні: монографія. Харків: Юрайт, 2012. 312 с.

Луценко О. Є. Види дисциплінарних проступків державних службовців за новим Законом України «Про державну службу». *Visegrad journal on human rights*. 2016. № 3. С. 109–112.

Луценко О. Є. Відсторонення державного службовця від виконання посадових обов'язків. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2017. № 3. С. 101–105.

Lutsenko O. Issues of adaptation of Ukrainian legislation on bringing civil servants to liability for disciplinary misconduct to European Union standards (by example of EU member states – Poland, Bulgaria and Czech Republic). *Journal of Advanced Research in Law and Economics*, Vol. VIII, Issue 1(23), Spring 2017. P. 103-112.

Тема 3. Дисциплінарне провадження

Питання для обговорення

1. Поняття, цілі та завдання дисциплінарного провадження.
2. Суб'єкти, уповноважені ініціювати дисциплінарні провадження та застосовувати дисциплінарні стягнення.
3. Дисциплінарна комісія з розгляду дисциплінарних справ та її повноваження.
4. Стадії дисциплінарного провадження.
5. Порядок проведення службового розслідування.
6. Відсторонення державного службовця від виконання посадових обов'язків.
7. Гарантії прав державних службовців під час застосування дисциплінарного стягнення.

11. Персенко працює провідним спеціалістом-юрисконсультантом відділу агропромислового розвитку районної державної адміністрації з 21.01.2008 р. Результатом розгляду дисциплінарної комісії справи щодо Персенка стало розпорядження голови районної державної адміністрації від 20.10.2018 р., згідно з яким Персенка притягнуто до дисциплінарної відповідальності та оголошено догану, у зв'язку з чим він звернувся до суду з оскарженням цього розпорядження. Свій позов він мотивував такими доводами: (1) у матеріалах дисциплінарної справи щодо нього відсутній документ, виданий суб'єктом призначення, про ініціювання дисциплінарного провадження. Разом із цим представник голови районної адміністрації стверджує, що цим документом є доповідна записка від 29.09.2018 р. начальника загального відділу апарату райдержадміністрації про порушення Персенком виконавської дисципліни з резолюцією голови райадміністрації; (2) матеріали дисциплінарної справи щодо Персенка не містять: а) характеристики державного службовця станом на час формування дисциплінарної справи (наявні лише характеристики за 2010 та 2013 роки); б) відомостей про наявність чи відсутність дисциплінарних стягнень; в) інформаційної

довідки з викладенням обставин вчинення державним службовцем дисциплінарного проступку; г) пояснень безпосереднього керівника державного службовця щодо обставин, які стали підставою для порушення дисциплінарного провадження; д) висновку про наявність чи відсутність у діях державного службовця конкретного дисциплінарного проступку та підстав для його притягнення до дисциплінарної відповідальності, передбачених Законом України «Про державну службу»; пояснень самого Персенка або акт про відмову в наданні такого пояснення.

Чи може доповідна записка вважатися документом про ініціювання дисциплінарного провадження? Які документи повинні міститися в дисциплінарній справі? Чи достатньо підстав для скасування рішення дисциплінарної комісії? Свою відповідь аргументуйте.

12. Відповідно до наказу начальника Одеської митниці ДФС від 12.05.2018 р. створено дисциплінарну комісію. Цим самим наказом визначено представників керівника державної служби Одеської митниці ДФС у дисциплінарній комісії. Наказом начальника Одеської митниці ДФС від 17.05.2018 р. до дисциплінарної комісії з розгляду дисциплінарних справ включено представників виборного органу первинної профспівкової організації державних службовців Одеської митниці ДФС: Гаврилюка, Петренка, Іванова, а також представника громадського об'єднання «Координаційний центр громадської безпеки України» Юхименка.

Відповідно до листа первинної профспівкової організації працівників (далі – ППО) Одеської митниці ДФС від 24.10.2018 р. на засіданні профкому ППО працівників Одеської митниці ДФС було обрано кандидатів щодо членства в дисциплінарній комісії Одеської митниці ДФС з розгляду дисциплінарних справ, створеної наказом від 12.05.2018 р., та надіслано на адресу начальника Одеської митниці ДФС відповідний лист.

Незважаючи на це, станом на 24.10.2018 р., представники ППО працівників Одеської митниці ДФС до складу Дисциплінарної комісії не включені, натомість включені представники виборного органу первинної профспівкової організації держав-

них службовців Одеської митниці ДФС: Гаврилюк, Петренко, Іванов, а також представник громадського об'єднання «Координаційний центр громадської безпеки України» Юхименко.

Згідно з даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань та Єдиного реєстру громадських об'єднань відсутні відомості про легалізацію первинної профспілкової організації державних службовців Одеської митниці ДФС. Тоді як у зазначених реєстрах наявні відомості про первинну профспілкову організацію працівників Одеської митниці ДФС.

Який порядок обрання членів дисциплінарної комісії? Як визначаються представники виборного органу первинної профспілкової організації з числа державних службовців до складу дисциплінарної комісії? Чи може в розглядуваному випадку створена дисциплінарна комісія вважатися правомочною?

13. Наказом територіального управління юстиції від 26.09.2017 р. відкрито дисциплінарне провадження стосовно старшого державного виконавця районного відділу державної виконавчої служби Малого з метою визначення ступеня вини, характеру і тяжкості вчиненого ним дисциплінарного проступку, а також дисциплінарній комісії у період з 27.09.2017 р. по 26.10.2017 р. доручено провести службове розслідування щодо Малого та скласти висновок за його результатами.

За результатами проведеного службового розслідування 26.10.2017 р. дисциплінарною комісією з розгляду дисциплінарних справ складено висновок, яким встановлено неналежне виконання старшим державним виконавцем районного відділу державної виконавчої служби Малим своїх посадових обов'язків, зокрема, щодо неналежного виконання 46 виконавчих проваджень про виконання вироків судів. Комісія рекомендувала накладити дисциплінарне стягнення відповідно до ч. 1 п. 5 та ч. 2 ст. 65, а також п. 2 ч. 1 ст. 66 Закону України «Про державну службу» у вигляді догани.

На підставі цієї пропозиції 20.03.2018 р. керівником територіального управління юстиції видано наказ про накладення дисциплінарного стягнення на Малого у виді догани.

Малий вважає, що накладення на нього дисциплінарного стягнення у виді догани вчинено з порушенням порядку застосування дисциплінарних стягнень, зокрема пропущено строк накладення дисциплінарного стягнення.

Який строк застосування дисциплінарного стягнення до держслужбовців? Який строк встановлено для прийняття рішення суб'єктом призначення про накладення на державного службовця дисциплінарного стягнення чи закриття дисциплінарного провадження?

Вирішіть спір.

14. Іванов звернувся до суду з позовом, у якому пояснив, що працює на посаді заступника начальника управління соціального захисту населення райдержадміністрації. Наказом начальника управління соціального захисту населення від 20.05.2016 р. йому було оголошено догану з формулюванням «За порушення правил етичної поведінки державних службовців, бездіяльність у погашенні конфліктної ситуації та неодноразові образи працівників управління». Іванов просить суд визнати притягнення до дисциплінарної відповідальності протиправним, оскільки до складу дисциплінарної комісії не включено особу з юридичною освітою, а також представників профспілкової організації у тій же кількості, що і представників керівника державної служби. Крім цього, у наказі про створення комісії від 19.05.2016 р. керівник визначив голову комісії до першого її засідання, що може розцінюватися як тиск на членів комісії. До того ж з наказу про накладення на позивача дисциплінарного стягнення та з матеріалів дисциплінарної справи неможливо встановити, в чому полягає «порушення правил етичної поведінки державних службовців, бездіяльність у погашенні конфліктної ситуації». Також неможливо встановити коли відбувалися «неодноразові образи працівників управління» і чи не минув строк притягнення до відповідальності за вказані дії.

Чи підлягає задоволенню позов? Який порядок створення дисциплінарної комісії? Який склад дисциплінарної комісії? Як обирається голова дисциплінарної комісії? Коли дисциплінарна комісія набуває повноважень?

15. Наказом керівника держоргану від 20.09.2018 р. затверджено склад дисциплінарної комісії. На її першому засіданні 25.09.2018 р. було обрано голову та секретаря комісії. Наступне засідання призначене на 27.09.2018 р. Однак з 28.09.2018 р. голова та секретар дисциплінарної комісії перебуватимуть у відпустці, наказ про надання їм відпустки датується 27.09.2018 р. Особа, щодо якої провадиться дисциплінарне провадження, вважає, що склад дисциплінарної комісії є неправомочним, а відпустка голови та секретаря є вимушеним кроком з метою впливу на рішення дисциплінарної комісії.

Чи правомочне засідання дисциплінарної комісії державних службовців, якщо голова та секретар у відпустці? Як діяти у такому разі? Як провести засідання дисциплінарної комісії?

16. Національне агентство України з питань державної служби (далі – НАДС) 15.06.2018 р. отримало скаргу від Амохіна, якого було звільнено з державної служби за вчинення дисциплінарного проступку. Амохін просив у скарзі провести перевірку щодо законності застосування до нього дисциплінарного стягнення у виді звільнення.

НАДС відмовило в задоволенні такої скарги, пояснюючи тим, що станом на 23.06.2018 р. в адміністративному суді відкрито провадження, предметом якого є звільнення Амохіна.

Чи правомірна відмова НАДС? Які способи оскарження дисциплінарного стягнення держслужбовців? Чи взаємовиключні такі способи?

17. Розпорядженням голови райдержадміністрації від 08.12.2017 р. склад дисциплінарної комісії викладено в новій редакції, а саме з нього виключено заступників голови райдержадміністрації Зайкіна та Котенка, а включено начальника відділу фінансово-господарського забезпечення райдержадміністрації Пузатенка і начальника відділу управління персоналом апарату райдержадміністрації Кнопкіна.

Підстави для зміни складу дисциплінарної комісії у розпорядженні голови райдержадміністрації від 08.12.2017 р. не зазначені, незважаючи на те, що 3-річний строк повноважень

Зайкіна та Котенка у складі дисциплінарної комісії з розгляду дисциплінарних справ, визначений абз. 5 ч. 3 ст. 69 Закону України «Про державну службу» від 10.12.2015 р. № 889-VIII, не закінчився.

Під час розгляду чергової дисциплінарної справи, Огурцов щодо якого провадилося дисциплінарне провадження, наполягав на тому, що склад такої дисциплінарної комісії сформовано з порушенням законодавства, а тому будь-яке її рішення не матиме юридичного значення.

Який строк дії повноважень дисциплінарної комісії? Чи можна протягом строку дії повноважень дисциплінарної комісії змінювати її склад? Чи погоджуєтесь Ви з позицією Огурцова? Аргументуйте.

18. Петров працює на посаді начальника фінансового управління районної державної адміністрації. Головою районної державної адміністрації 23.12.2018 р. було прийнято розпорядження «Про дисциплінарну відповідальність начальника фінансового управління райдержадміністрації Петрова», яким останнього притягнуто до дисциплінарної відповідальності у виді догани.

Петров звернувся до суду з позовом про оскарження такого розпорядження, оскільки вважає, що дисциплінарне провадження відбулось із порушеннями, зокрема, дисциплінарна комісія районної державної адміністрації провела службове розслідування стосовно Петрова на підставі резолюції голови райдержадміністрації, вчиненої, у свою чергу, на підставі листа заступника голови райдержадміністрації від 09.12.2018 р., у якій зазначено: «Прошу винести на розгляд дисциплінарної комісії 12.12.2018 р.»

Як приймається рішення про проведення службового розслідування? Чи обов'язковим є проведення службового розслідування? Які суб'єкти можуть бути ініціаторами проведення службового розслідування? Як необхідно оформити рішення про проведення службового розслідування? Чи правильно було зроблено у зазначеному випадку?

19. За результатами розгляду матеріалів дисциплінарної справи стосовно держслужбовця Малинова дисциплінарна комісія на засіданні, що відбулось 02.12.2018 р., вирішила надати пропозицію щодо попередження Малинова про неповну службу відповідність за скоєння дисциплінарного проступку, визначеного у п. 2 ч. 2 ст. 65 Закону України «Про державну службу», а саме: порушення правил етичної поведінки державних службовців, про що головою дисциплінарної комісії складено подання від 02.12.2018 р.

Начальник держоргану розглянув подання дисциплінарної комісії та наказом від 06.12.2018 р. прийняв рішення про застосування зауваження до Малинова за порушення правил етичної поведінки державних службовців.

Голова дисциплінарної комісії пояснив начальнику, що його дії не відповідають правилам притягнення до дисциплінарної відповідальності, оскільки суб'єкт призначення може застосувати лише те дисциплінарне стягнення, яке рекомендувала дисциплінарна комісія у своєму подання.

Начальник не погодився з таким зауваженням та зазначив, що подання дисциплінарної комісії має рекомендаційний характер, до того ж для застосування зауваження відповідно до ч. 6 ст. 66 Закону України «Про державну службу» подання комісії не потрібне.

Вирішіть суперечку між начальником держоргану та головою дисциплінарної комісії. Чи правомірно вчинив начальник держоргану? Яке значення має рішення дисциплінарної комісії за результатами розгляду дисциплінарної справи щодо держслужбовця? Складіть наказ про оголошення попередження про неповну службу відповідність.

20. Маковенко звернувся до суду про оскарження застосування до нього догани за вчинення дисциплінарного проступку, передбаченого п. 12 ч. 1 ст. 65 Закону України «Про державну службу». Маковенко вважає, що дисциплінарне провадження відбувалося із численними порушеннями. Зокрема, у нього не були відібрані пояснення та його не ознайомили з матеріалами дисциплінарної справи. Маковенко не мав змоги

пояснити поважність відсутності на роботі. Начальник держоргану стверджує, що Маковенко відмовився від надання пояснень та від ознайомлення з матеріалами дисциплінарної справи.

Чи обов'язковим є відібрання пояснень у держслужбовця про порушення службової дисципліни? Який порядок ознайомлення держслужбовця з матеріалами дисциплінарної справи? Чи може держслужбовець вносити зауваження до дисциплінарної справи? Складіть акт про відмову держслужбовця про надання пояснень.

21. Кнопкін звернувся до суду про оскарження притягнення до дисциплінарної відповідальності у виді догани.

У ході судового засідання було з'ясовано, що надані Кнопкіним пояснення взяті після подання дисциплінарної комісії про застосування догани, а також не відповідають вимогам ст. 75 Закону України «Про державну службу» та не можуть вважатися такими, що відібрані в рамках дисциплінарного провадження, оскільки зазначені пояснення не стосуються часу, місця, обставин та причин вчинення Кнопкіним дисциплінарного проступку, його усвідомлення чи заперечення провини саме в межах дисциплінарного провадження. Окрім того, Кнопкін дізнався про те, що стосовно нього здійснюється дисциплінарне провадження, коли в нього зажадали надати такі пояснення, тобто вже після подання дисциплінарної комісії про притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Коли слід відібрати пояснення у держслужбовця про дисциплінарний проступок? Яким вимогам повинне відповідати таке пояснення? Чи вбачаєте Ви у наведеному випадку порушення? Аргументуйте.

22. Наказом Головного територіального управління юстиції від 04.01.2018 р. на підставі подання заступника начальника головного територіального управління юстиції з питань державної виконавчої служби від 04.01.2018 р. та відповідно до ч. 1 ст. 68 та ч. 1 ст. 72 «Про державну службу» відкрито з 05.01.2018 р. дисциплінарне провадження стосовно начальника міськрайонного відділу державної виконавчої служби Головно-

го територіального управління юстиції Іванова з метою визначення ступеня вини, характеру і тяжкості вчиненого ним дисциплінарного проступку. Цим наказом також визначено, що на час здійснення дисциплінарного провадження Іванов відсторонений від виконання посадових обов'язків з 05.01.2018 р.

Іванов звернувся до суду про оскарження відсторонення, оскільки вважає, що останнє може відбуватися лише в тому разі, якщо невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків могло призвести або призвело до людських жертв, заподіяло значну матеріальну чи моральну шкоду фізичним або юридичним особам, державі, територіальній громаді.

Представник відповідача, заперечуючи проти позову, стверджував, що Іванов був відсторонений на час дисциплінарного провадження, оскільки станом на 04.01.2018 р., тобто на момент прийняття наказу щодо відкриття дисциплінарного провадження щодо Іванова, наказами від 01.12.2017 р. та від 11.12.2017 р. було відкрито інші дисциплінарні провадження стосовно Іванова, що вплинуло на прийняття рішення щодо його відсторонення від виконання посадових обов'язків.

Який порядок відсторонення державного службовця від виконання посадових обов'язків? Вирішіть спір.

Список літератури за темою

Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. № 889-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. Ст. 43.

Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. № 2493-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 33. Ст. 175.

Про дипломатичну службу: Закон України від 07.06.2018 р. № 2449-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 26. Ст. 219.

Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: наказ Національного агентства України з питань держав-

вної служби 05.08.2016 р. № 158. *Офіційний вісник України*. 2016. № 74. Ст. 2493.

Про затвердження Порядку проведення службового розслідування стосовно осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та осіб, які для цілей Закону України “Про запобігання корупції” прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування: постанова Кабінету Міністрів України від 13 червня 2000 р. № 950. *Офіційний вісник України*. 2000. № 24. Ст. 1004.

Про затвердження Порядку проведення службового розслідування Національним агентством з питань державної служби або його територіальними органами стосовно керівника державної служби в державному органі чи державного службовця вищого органу. *Офіційний вісник України*. 2016. № 52. Ст. 1838.

Про практику розгляду судами трудових спорів: постанова Пленуму Верховного Суду України від 06.11.1992 р. № 9. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0009700-92>

Барабаш О. Т. Відповідальність за порушення трудової дисципліни. Київ: Вища шк., 1997.

Барабаш О. Т. Дисципліна праці: навч. посіб. Харків: УкрЮА, 1994. 52 с.

Бородін І. Дисциплінарна відповідальність та дисциплінарне провадження. *Право України*. 2006. № 12. С. 93–97.

Внутрішній трудовий розпорядок: теоретико-правовий аспект: монографія / В. О. Голобородько; за наук. ред. О. М. Ярошенка. Харків: Юрайт, 2012. 256 с.

Неумивайченко Н. Правила поведінки державних службовців. *Право України*. 2001. № 2. С. 80–83.

Ярошенко О. М. Базові принципи дисциплінарної відповідальності у трудовому праві. *Соціальне право України: наук. зб.* 2012. № 1 (1). С. 53-63.

Юридична відповідальність та інші примусові заходи у трудовому праві: навч. посіб. / М. І. Іншин, В. І. Щербина, І. М. Ваганова. Харків: Золота миля, 2012. 495 с.

Вапнярчук Н. М. Теоретико-прикладні проблеми право-

вого регулювання дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні: монографія. Харків: Юрайт, 2012. 312 с.

Луценко О. Є. Види дисциплінарних проступків державних службовців за новим Законом України «Про державну службу». *Visegrad journal on human rights*. 2016. № 3. С. 109–112.

Луценко О. Є. Відсторонення державного службовця від виконання посадових обов'язків. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2017. № 3. С. 101–105.

Lutsenko O. Issues of adaptation of Ukrainian legislation on bringing civil servants to liability for disciplinary misconduct to European Union standards (by example of EU member states – Poland, Bulgaria and Czech Republic). *Journal of Advanced Research in Law and Economics*, Vol. VIII, Issue 1(23), Spring 2017. P. 103-112.

4. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота – вид позааудиторної роботи студента навчального характеру. Вона спрямована на вивчення навчального матеріалу курсу.

Під час самостійної роботи студент повинен опрацювати конспекти лекцій, літературу, нормативні акти, судову практику до тем, що виносяться на практичні заняття.

Формами самостійної роботи є:

– виконання домашніх завдань (визначаються завданнями для практичних занять), підготовка до практичних занять, складання документів у сфері притягнення до дисциплінарної відповідальності;

– доопрацювання матеріалів лекції;

– робота в інформаційних мережах;

– опрацювання додаткової літератури.

5. ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Мета: допомогти студентам у вивченні основ правильного застосування чинного законодавства під час притягнення державних службовців до дисциплінарної відповідальності.

Зміст: ознайомлення з відповідною навчальною літературою, опрацювання рекомендованої літератури, чинного законодавства й практики його застосування.

Вимоги до виконання індивідуальної роботи за видами:

1. Аналітична записка із узагальнення практики застосування Закону України «Про державну службу» повинна мати таку структуру: 1) анотація; 2) практична реалізація Закону України «Про державну службу»: проблеми та шляхи вирішення (обсяг – 10 сторінок), що включатиме такі підрозділи: а) деякі процедурні питання застосування розділу VIII ЗУ «Про державну службу»; б) деякі процесуальні питання застосування розділу VIII ЗУ «Про державну службу». Ілюструвати прикладами із судової практики; 3) шляхи вирішення виявлених проблем (не менше 5 сторінок);

4) висновки (обсяг – 1-1,5 сторінки); 5) список використаних джерел. При оформленні списку літератури слід дотримуватися вимог розробленого в 2015 році Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (зі змінами 2017 р.). Захист відбувається відповідно до вимог, які висуває викладач.

2. Тези доповіді на студентській науково-практичній конференції – оформлюються відповідно до вимог, які висуваються редакцією збірника тез доповідей. Рукопис подається науковому керівникові, після його рецензії – до редакції. Зараховується участь у студентській науково-практичній конференції та опублікування тез доповіді.

3. Наукова доповідь – загальний обсяг 30 сторінок. Подається науковому керівникові. Слухання відбувається на засіданні гуртка трудового права.

4. Есе – загальний обсяг до 5 сторінок, має містити ключову ідею, що розкривається у змісті роботи. Подається викладачу, який веде практичні заняття.

6. ПРОГРАМНІ ПИТАННЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСОБЛИВОСТІ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СФЕРІ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ»

1. Службова дисципліна: поняття та порядок забезпечення.
2. Обов'язки державного службовця щодо додержання службової дисципліни.
3. Поняття та ознаки дисциплінарної відповідальності державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.
4. Принципи дисциплінарної відповідальності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування.
5. Принцип достатньої процесуальної забезпеченості притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців.
6. Принцип відповідності дисциплінарного проступку держслужбовця і стягнення за його вчинення.
7. Дисциплінарний проступок як підстава притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування.
8. Види дисциплінарних проступків державних службовців.
9. Дисциплінарні стягнення, які застосовуються до державних службовців.
10. Умови притягнення до дисциплінарної відповідальності державних службовців: об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт та суб'єктивна сторона дисциплінарного проступку державного службовця.
11. Обставини, що пом'якшують або обтяжують дисциплінарну відповідальність державного службовця.
12. Поняття, цілі та завдання дисциплінарного провадження.
13. Суб'єкти, уповноважені ініціювати дисциплінарні провадження та застосовувати дисциплінарні стягнення.

14. Дисциплінарна комісія з розгляду дисциплінарних справ та її повноваження.

15. Стадії дисциплінарного провадження.

16. Порядок проведення службового розслідування.

17. Дисциплінарна справа: порядок формування та зміст.

18. Відсторонення державного службовця від виконання посадових обов'язків.

19. Порядок оскарження державним службовцем рішення про накладення дисциплінарного стягнення.

20. Гарантії прав державних службовців під час застосування дисциплінарного стягнення.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Формою контролю знань студентів є залік за результатами практичних занять – зараховано (60-100 балів), незараховано (1-59 балів).

Назва виду роботи	Кількість балів
Конспект лекцій	5 (max)
Конспект виконаних практичних завдань власноруч	5 (max)
Відповідь на практичному занятті	2-10 (парна кількість балів)
Відпрацювання пропущених практичних занять на індивідуальній консультації	2-10 (парна кількість балів)
Аналітична записка з узагальнення застосування практики Закону України «Про державну службу»	10 (max)
Есе, наукова доповідь, тези	15/20
Контрольна робота	20 (max)

*Приклад розрахунку балів для отримання заліку (з розрахунку *максимальної* кількості балів – 100 балів). Приміром, студент отримує 5 балів за конспект лекцій + 5 за конспект вирішених практичних завдань + 10 за реферат + 20 за контрольну роботу + 60 за практичні заняття (а саме: $10 \text{ б} * 6 \text{ п/з} = 60 \text{ балів}$, навіть якщо студент не відповідав ні на одному з практичних занять, (бо не мав на це змоги, адже занять усього 7). Тобто в сумі виходить **100** балів.

Навчальне видання

Електронне видання

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ТА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСОБЛИВОСТІ ДИСЦИПЛІНАРНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СФЕРІ
ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ»**

для студентів I курсу денних факультетів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

У к л а д а ч і: ЯРОШЕНКО Олег Миколайович,
ЛУЦЕНКО Олена Євгенівна

Відповідальний за випуск *О. М. Ярошенко*

Редактор *О. І. Борисенко*
Комп'ютерна верстка *А. В. Старжинської*